

ویژه نامه روز پزشک و داروساز

شهریورماه ۱۳۹۷

دانشگاه علوم پزشکی مشهد

روابط عمومی

تاریخ نشان داده است ملت‌هایی زنده مانده‌اند که ریشه‌های فرهنگی‌شان عمیق‌تر و دانش و معنویت آنان پربارتر بوده است. سرزمین ایران از دیرباز مرکز برخورد اندیشه‌ها و بروز بارورترین دانشگاه‌های بشری و زادگاه نامدارترین دانشمندان و متفکران جهان بوده و همواره سهم بزرگی در ارتقاء دانش و پیشرفت علم در میان ملل گوناگون داشته است.

ابن خلدون می‌نویسد {.... و به جز ایرانیان کسی به حفظ و تدوین علم قیام نکرد و مصداق گفتار پیامبر(ص) آشکار شد آنجا که فرمود اگر دانش برگردن آسمان در آویزد، قومی از مردم فارس(ایران) بدان نائل می‌آیند و آن را به دست می‌آورند}.

در تاریخ درخشان تمدن اسلامی همواره طب و طبابت از جایگاه والای معنوی برخوردار بوده و در صحیفه پر فروغ پیشرفت و تکامل دانش در این مرز و بوم تالیفات و آثار گران‌سنگ علمی و خدمات ماندگار طبیبان به یاد ماندنی خواهد بود.

اندیشمندان و دانشمندان ایرانی در زمانی حدود ده سده قهرمانان یکه تاز میدان نبرد با بیماری، جهل و نادانی بودند. علوم گوناگون و به خصوص پزشکی پراکنده و نابسامان جهان کهن را دریافت کردند، در گنجینه اندیشه خویشتن پروردند، سامان بخشیدند، با نوآوری و ابداع بدان افزودند و میراث ارزنده ای که پایه و مایه بسیاری از علوم امروز، به ویژه پزشکی، است برجای نهادند.

شاید انسان امروزی با توجه به توسعه و گسترش چشمگیر دانش در سده اخیر، خود را بی نیاز از دانش‌های گذشته بداند و زحمات پیشینیان را ناچیز بشمارد. اما به جرأت می‌توان گفت که بسیاری از روش‌های پزشکی امروزی برپایه دانش نظری و تجربی دیروز استوار است و ایرانیان به شهادت تاریخ در این میدان از پیشگامان اند.

آنانی که با همه بی‌مهری‌ها و ناملایمات در انبان خویش صبر و رضای پروردگار را نهاده‌اند و دلخوش به دعای خیر شب از روز نشناخته و بر بالین دردمندان و ناامیدان به واسطه‌ی فیض الهی امید و حیات می‌بخشیدند.

دکتر تقی رادپور، دکتر علی سالارپور، دکتر احمد سالاری و دکتر شهرستانی رییس بیمارستان امام رضا(ع) که فروغ علم و اندیشه شان و دستان شفابخشان در سپهر دانش بشری و بر کالبد خاکی راهگشا و مرهم بوده است.

امروز نیز پزشکان و داروسازان ایرانی همچنان در ردیف سرآمدان در منطقه و جهان هستند و موفقیت‌های گسترده ای را در زمینه درمان و خدمات درمانی به بیماران در کارنامه خود به ثبت رسانده‌اند؛ از انجام عمل‌های پیچیده و پیشرفته و استفاده از روش‌های درمانی همچون سلول درمانی و پیوند گرفته تا کشف و تولید داروهایی با پایه نانو فناوری تنها گوشه ای از موفقیت‌ها و پیشرفت‌های علم پزشکی در ایران است.

پروفسور بلون
بنیانگذار جراحی نوین
در مشهد

دکتر جمال الدین مستقیمی
پدر آناتومی

دکتر حسین سامی راد
استاد گروه اطفال

دکتر شیخ حسن عاملی
بنیانگذار جراحی در مشهد

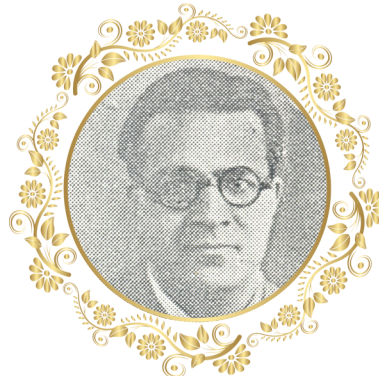
دکتر فخرالدین محلاتی
پایه گذاران جراحی
در مشهد

دکتر قوام نصیری
یکی از بنیانگذاران
دانشکده پزشکی در مشهد

دکتر مرتضی شیخ
پزشک خیر کودکان

دکتر سید حسن شهیدی
بنیانگذار رشته قلب
شناسی در مشهد

دکتر محمدرضا دارابی محبوب
رئیس دانشگاه علوم پزشکی
مشهد

پیام رییس دانشگاه علوم پزشکی مشهد به مناسبت روز پزشک و داروساز

فرا رسیدن یکم شهریورماه سالروز تولد دانشمند بزرگ و پزشک برجسته نامدار ایرانی، طبیب الاطبا شیخ الرئیس ابوعلی سینا که به شایستگی و افتخار، روز پزشک نامگذاری شده و همینطور پنجم شهریورماه زادروز محمد بن زکریای رازی فیلسوف و شیمیدان ایرانی که به عنوان روز داروساز نامگذاری شده است را به همه همکاران پزشک و داروساز عزیز و گرامی که در تمام شرایط سخت به صورت شبانه‌روزی و مستمر با سعه صدر، صبر فراوان و با عشق وافر به درمان و معالجه بیماران دردمند می‌پردازند و همواره التیام‌بخش رنج‌های آنان می‌باشند، تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم.

پزشک این روزها به معنای حقیقی کلمه روز بزرگ‌داشت علم مبتنی بر ایمان و معرفت و روز تکریم فرزندان فرهیخته و مستعد ملتی است که اراده کرده تا با اقتدا به پیشکسوتان نامدار خود، گذشته افتخارآفرین علمی‌شان را احیاء و جایگاه شایسته خویش را در این عرصه گسترده به اثبات برسانند.

ضمن تبریک فرا رسیدن روز پزشک و داروساز به پزشکان و داروسازان خدوم استان که با خدمت دلسوزانه در عرصه بهداشت و درمان، سلامت مردم را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار داده‌اند و با تلاش شبانه‌روز از هیچ کوششی در این عرصه دریغ نورزیده‌اند صمیمانه از زحمات شما عزیزان قدر دانی می‌نمایم.

از خدای بزرگ همچنان سربلندی خدمتگزاران بهداشت و درمان را خواستارم.

دکتر محمدرضا صابری
مدیر گروه شیمی دارویی
دانشکده داروسازی
دانشگاه علوم پزشکی مشهد

۶۰ درصد داروها داخلی و

۴۰ درصد وارداتی است

نقش مهم داروسازان در خود کفایی صنعت داروی کشور

اگر امروز بخواهیم محصولی تولید کنیم که جایگزین کالای خارجی باشد یا بازار داخلی را به طور کامل پوشش دهد باید نوآورانه یا دانش بنیان باشد که بدون علم نمی‌توان یک دارو جدید را کشف کرد و داروساز به عنوان اولین و معتبرترین مرجع در این کار محسوب می‌شود.

برای اینکه به سمت کالای داخلی در حوزه داروسازی حرکت کنیم باید داروساز در این زمینه مداخله کند و دانش این تولید در کشور وجود دارد و باید عزم ملی در این خصوص ایجاد شود تا بجای واردات دارو، به تولید آن فکر کنیم.

در حال حاضر از نظر ارزش ریالی ۶۰ درصد داروها داخلی بوده و ۴۰ درصد وارداتی است و داروهای تولید داخل نیز، مواد آن از خارج کشور تامین می‌شود و در داخل کشور فرموله می‌شود.

صنعت دارو تنها وابسته به فرمالیسیون و مولکول دارو نیست بلکه ده‌ها ماده دیگر باید باشد تا در کنار یکدیگر دارو را تولید کند و در واقع بسیاری از آنها وارداتی است.

در حال حاضر، بخش عمده ای از داروهای پوستی، آرایشی بهداشتی و محصولات موضعی، خمیردندان، مسواک و شامپوها از خارج از کشور وارد می‌شود و این در حالی است که در کشور دانش آموختگان تخصصی داروسازی توانمندی این محصولات را در کشور دارند

حمایت وزارت بهداشت از داروسازان می‌تواند در این راستا نقش موثری داشته باشد و در چند رده اتفاق افتد که ابتدا باید نقش داروساز به صورت شفاف و روشن در چرخه نظام سلامت کشور تعریف شود همچنین فعالیت و خدمات علمی داروساز به رسمیت شناخته شود یعنی اینکه خدماتی که به عنوان مشاوره دارویی در بیمارستان و در قسمت سرپایی و بخش خصوصی ارائه می‌کند تعرفه دقیق و رسمی داشته باشد و بیمه‌ها بپذیرند.

در کنار این موارد باید تقویت داروساز به نحو مطلوب صورت گیرد یعنی تغییر و تحول جامعی در نظام آموزش داروسازی کشور انجام شود تا برای نیازی که برای آن تعریف شده است داروساز تربیت شود.

اگر چند هدف در کنار یکدیگر به جریان بیافتد تحولی در داروسازی کشور رخ می‌دهد که منجر به کاهش هزینه‌های دارویی، ارائه خدمات دارویی موثر و مشاوره دارویی برای پزشکان می‌شود.

دکتر علی طلایی
رئیس دانشکده پزشکی مشهد

۲۰۰۰ دانشجوی پزشکی عمومی

۹۶۳ دانشجوی تخصصی و فوق تخصصی

۷۰۳ دانشجوی ارشد و دکتری تخصصی

در دانشکده پزشکی در حال تحصیل هستند

تحصیل حدود ۳ هزار و ۷۰۰ دانشجو در دانشکده پزشکی مشهد

دانشکده پزشکی مشهد که در سال آینده هفتادمین سال تاسیس خود را جشن می‌گیرد یکی از قدیمی‌ترین دانشگاه‌های کشور و استان خراسان محسوب می‌شود و اولین ورود دانشگاه به شهر مشهد و استان به واسطه دانشکده پزشکی در ۷۰ سال پیش بوده است که به واسطه این قدمت یکی از بزرگترین دانشگاه‌ها در شرق کشور محسوب می‌شویم.

در حال حاضر دانشکده پزشکی مشهد نزدیک به ۵۸۵ عضو هیئت علمی دارد و در تمام رشته مقاطع مرتبط با پزشکی دانشجو مربوطه در دانشکده وجود دارد.

علاوه بر این دانشجویان خارجی از کشورهایی همچون عراق، افغانستان و تاجیکستان نیز در قالب پردیس خودگردان در حال تحصیل هستند.

باز بینی در آموزش پزشکی عمومی از مهمترین برنامه‌های دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد به شمار می‌رود و بر این اساس درمانگاه تازه تاسیس بیمارستان هاشمی نژاد به آموزش پزشکی عمومی اختصاص یافته است تا به جایگاه واقعی خود دست یابیم.

در دانشکده پزشکی مشهد شاخه‌های دانشجویی مختلفی مانند: بسیج دانشجویی، انجمن اسلامی دانشجویان، جامعه اسلامی دانشجویان در حال فعالیت هستند و تمام این تشکلهای در دانشکده دفتر دارند.

گسترش فعالیت پژوهشی محصول محور و محدود نشدن تنها در حیطه پایان نویسی از دیگر برنامه‌های دانشکده پزشکی به شمار می‌رود و با توجه به توانمندی و ظرفیت‌های مناسبی که در این دانشکده وجود دارد به طور حتم به آن دست خواهند یافت.

در حوزه آموزش اخلاق پزشکی نیز در حال حاضر طرحی در دانشکده در حال انجام است که دانشجو ورودی به رشته پزشکی با مشکلات موجود در جامعه و اهمیت اخلاق پزشکی آشنا شود و دانشجویان از همان ابتدا که وارد رشته پزشکی می‌شوند بر روی آمبولانس‌ها به صورت دوره‌ای با پزشکان همراه می‌شوند و بیماران را یاری می‌کنند که منجر به این می‌شود که آگاهی بیشتری نسبت به مشکلات بیماران و استرس‌های خانواده‌های آن‌ها داشته باشند.

آماري از دانشجویان فارغ التحصيل دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مقطع : تخصص و فوق تخصص	مقطع : دکتری حرفه ای			
	رشته : دندانپزشکی	رشته : داروسازی	رشته : پزشکی	
۷۸	۷۴	۱۸	۱۰۹	نیمسال دوم سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳
۱۳۰	۱۰۲	۵۶	۱۸۸	سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸۴
۱۲۱	۷۱	۵۱	۱۵۸	سال تحصیلی ۸۶-۱۳۸۵
۱۱۷	۵۵	۴۱	۱۵۷	سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶
۱۳۷	۶۶	۵۱	۱۳۲	سال تحصیلی ۸۸-۱۳۸۷
۱۵۶	۷۵	۵۳	۱۱۴	سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸
۱۷۸	۶۸	۷۱	۱۲۸	سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹
۱۶۴	۶۱	۷۱	۱۲۸	سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰
۲۲۶	۷۳	۷۵	۱۵۳	سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱
۱۹۴	۵۸	۵۹	۱۳۸	سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲
۲۲۲	۵۹	۳۹	۱۵۴	سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳
۲۱۳	۴۹	۵۸	۱۳۸	سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴
۲۲۲	۶۶	۵۷	۱۳۲	سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵
۲۴	۳۱	۴۲	۷۹	نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

دکتر خواجه دلویی
مدیرگروه اخلاق پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی مشهد

تقوای شغلی و حرفه ای

ضامن اجرای صحیح هر شغل

اخلاق پزشکی

تقوای شغلی و حرفه ای ضامن اجرای صحیح و بدون خدشه وظایف و تکالیف هر حرفه و شغل است و بی شک به جهت اهمیتی که حرفه پزشکی در تمامی جوامع بشری دارد، ضامن اجرای صحیح آن، تقوای پزشکی است که از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

اخلاق از منظرهای گوناگون دارای تعاریف متنوعی است؛ اما یکی از مفاهیم کاربردی و عمل گرایانه آن مجموعه اصول و قواعدی است که خوب و بد، پسندیده و ناپسند، نادرست و درست بودن رفتارها و عملکرد انسان را نقد می کند.

پزشکی هم همچون سایر حرفه ها، اصول اخلاق حرفه ای خود را دارد. اما در حرفه پزشکی به دلایل متعدد، از جمله موضوعیت حرفه که انسان به عنوان اشرف مخلوقات «احسن الخالقین» شناخته می شود و همچنین به دلیل حد بالای اعتماد و اختیار در این حرفه، که با توجه به اصل «تناسب اختیار و مسئولیت» حد بسیار بالایی از مسئولیت و پاسخگویی را می طلبد؛ رعایت اصول اخلاق حرفه ای به طور مضاعف مورد تاکید است.

اساس و پایه مراقبت ها در پزشکی، ارتباط موفق پزشک و بیمار است، و یک جزء اساسی در همکاری موفق با بیماران، ایجاد و تداوم اعتماد آنان است.

اگر پزشک به نیازها و مشکلات بیمار اهمیت و به شخصیت و ارزش های وی احترام بگذارد، اعتماد پایداری ایجاد می شود؛ که متضمن ارتباط موفق و مراقبت های پزشکی خوب و موثر خواهد بود.

اعتمادبخشی جزء جدایی ناپذیر از پزشک خوب بودن است. اعتماد بیمار از طریق توجه و جدی گرفتن، به دقت گوش کردن، حساس بودن در معاینات، حفاظت از اطلاعات محرمانه، و احترام به کرامت انسانی جلب می شود.

جهت ایجاد ارتباط اخلاقی موثر بین پزشک و بیمار علاوه بر گشاده رویی، ایجاد اعتماد در روابط اجتماعی پزشک، ادب و تواضع و درستکاری، رعایت کرامت و شان بیمار به عنوان انسان، احترام به حریم شخصی بیماران، مسئولیت پذیری در قبال مراقبت از سلامت بیمار و مشارکت بیماران در تصمیم گیری های مرتبط با آنان نقش بسزایی دارد.

دکتر شاهین فر
پزشک پیشکسوت دانشگاه علوم
پزشکی مشهد

متولد ۱۲۹۹ مشهد
سال ۱۳۱۶ ورود به دانشکده پزشکی تهران
سال ۱۳۲۲ فارغ التحصیل رشته پزشکی
سال ۱۳۲۵ دانشیار بیمارستان امام رضا
سال ۱۳۵۸ بازنشسته

دکتر شاهین فر در سال ۱۲۹۹ در شهر مشهد متولد شد، و در سال ۱۳۱۶ وارد دانشکده پزشکی تهران شد.

وی در سال ۱۳۲۲ در رشته پزشکی فارغ التحصیل شد و در دانشکده به عنوان معلم تشریح افتخاری تدریس می کرد. در سال ۱۳۲۵ به عنوان دانشیار در بیمارستان امام رضا (ع) استخدام شد و پس از شروع به کار مرحوم بولون به عنوان دستیار از محضر ایشان بهره بردند و سپس بخش جراحی بیمارستان قائم را راه اندازی کردند: ایشان به موازات فعالیت در بیمارستان به تاسیس و توسعه بیمارستان شاهین فر همت گماشته و سالها به همراه خانواده خود در بیمارستان شاهین فر سکونت داشتند و در سال ۱۳۵۸ به افتخار بازنشستگی نائل گردید.

نام شاهین فر را همه شنیده اند و میدانند نام بیمارستانی در مشهد است ولی کمتر کسی است که با خود و خدماتی که برای سلامت بیماران مشهدی انجام داده است آشنا باشد، «دکتر محمد شاهین فر» پزشک ۹۸ ساله مشهدی، کسی است که بیشتر از هر کس دیگری از پیشینه پزشکی معاصر مشهد اطلاع دارد و به کمک حافظه نسبتاً ماندگارش مختصری از آنها را در این گفتگو با ما مطرح می کند:

آقای دکتر چند فرزند دارید؟

۴ فرزند دارم که در رشته های نفرولوژی، دندانپزشکی، علوم آزمایشگاهی و جراحی پلاستیک مشغول به کار می باشند.

آقای دکتر شاهین فر چه شد که رشته پزشکی را انتخاب کردید؟

در سال ۱۳۰۸ در سن ۹ سالگی برادری ۶ ماهه به نام منصور داشتم که در هوای گرم تابستان به مرض اسهال مبتلا و آب بدنش خشک شد و در آن زمان کسی نمی دانست سرم چیست. درمان حکیمان نتیجه نداد، از یک دعانویس حرفه ای دعوت نمودند و به عیادت آمد، کودک در گهواره بود و عطش بسیاری داشت، دعا خواند و دستوراتی داد که آن را در آب خیس کرده و به او بخوراند. پس از چند ساعت درگذشت.

پس از چند ماه برادر دیگرم به نام ناصر که سه سال سن داشت مبتلا به شکم درد شد و هر روز دردتش بیشتر می شد و نمی توانست خم و راست شود و پس از چند روز درد و رنج برادر درگذشت. تصور میکنم که مبتلا به آپاندیسیت بود ولی پزشکان نمیدانستند و در آن زمان جراح هم وجود نداشت.

این مناظر باعث شد که حرفه پزشکی را انتخاب کنم و در درد و رنج بیماران شریک شوم.

چطور شد که وارد بیمارستان امام رضا (ع) شدید؟

در سال ۱۳۲۲ برای خدمت سربازی وارد بیمارستان شدم و پس از مدتی برای سرباز گیری من را به فریمان فرستادند و پس از آن مجدداً به بیمارستان برگشتم. در آن زمان چون بیمارستان ارتش در قسمتی از بیمارستان منتقل شده بود با آقای دکتر هامرشلخ (اولین رئیس بیمارستان) قرارداد بسته بود ند که روزانه ۱۰۰ تومان به او بدهند تا سربازان لشکر را مداوا کند. من هم با ایشان همکاری میکردم.

در سال ۱۳۲۵ که بیمارستان لشکر تکمیل شد، دکتر محلاتی به آنجا رفت و من به عنوان معاون بخش به همراه دکتر سالاری و دکتر مجیب کار می کردیم و دکتر محلاتی هم به عنوان پزشک شیفت شب در بخش کشیک می داد.

چه شد که از جراحان خارجی دعوت شد تا به مشهد منتقل شوند؟

در آن زمان دکتر سالاری که سن بالایی داشت فوت کردند، در جلسه ای که با دکتر اسدی رئیس بیمارستان گذاشته شد، دکتر اسدی گفت ((من در آلمان دوستی دارم که تازه فارغ التحصیل شده اند)) و همین امر باعث شد تا پروفسور [روش بولون] به مشهد سفر کند و از آنجا بود که جراحی نوین در مشهد پایه گذاری شد و دکتر بولون رئیس بخش جراحی شد و کار جراحی من هم از آنجا شروع شد. ایشان برای بیماران پرونده تشکیل می داد و می گفت که شرح حال بعد از عمل بیماران را در آن ثبت کنند. بعد از این هم، نتیجه های علمی خود را از این پرونده ها استخراج می کرد و این نتایج علمی را در مجله ای در بلژیک چاپ می کرد.

گفته می شود که دکتر بولون قبل از مرگش مسلمان شده این صحت دارد؟
بله. من هم حدود ۱۷ سال با او همکار بودم. خیلی کارهای برجسته ای انجام دادیم که حتی از دانشگاه تهران جلو افتادیم. عمل هایی را هم که انجام می دادیم، بهتر از تهران بود. حتی در سال ۱۳۳۶ به پاریس رفتم و حدود یک سال، در آنجا ماندم تا اطلاعات بیشتری را در زمینه پزشکی کسب کنم؛ ولی دیدم ما هیچ چیز از آن ها کم نداریم. تمام عمل هایی که آن ها انجام می دهند، ما هم انجام می دهیم. به جز عمل مغز و قلب که ما امکانات آن را در اینجا نداشتیم. پروفسور هم از آنجا که تخصصش نبود، دست به این کار نزد. یعنی ما در پزشکی خیلی پیشرفت کردیم.

دکتر یوسف اهرابی نژاد، پروفسور مهدی بنایی، دکتر توکلی زاده، دکتر امیر شیبانی، دکتر اکبر رفیعی، دکتر یغمایی، دکتر حسین شاهوردیانی، دکتر توحیدی، دکتر افشین، دکتر ابطیعی، دکتر خسرو آروند، دکتر عظیمی، دکتر نصیری، دکتر صدری، دکتر احمد اصفهانی زاده، دکتر مهدی لطفی، دکتر عامریون و... از شاگردان پروفسور بولون بودند.

پروفسور بولون اواخر عمر مسلمان شده و اسمش را عبدالله نهاد. او سرانجام بر اثر سکته قلبی در ۱۴ مرداد ماه ۱۳۴۸ فوت کرد و در ضلع شرقی خواجه ربیع به خاک سپرده شد.

شما تا چه سالی به فعالیت در زمینه پزشکی مشغول بودید؟

من به طور رسمی تا بعد از انقلاب اسلامی به کار درمان مشغول بودم. بعد از انقلاب هم با ۳۴ سال سابقه بازنشسته شدم. البته بیمارستان شاهین فر را قبل از بازنشستگی در سال ۳۶ ساخته بودم. بعد هم کم کم آن را توسعه دادم تا جایی که در زمان بازنشستگی، یک بیمارستان کامل ۱۰۰ تخت خوابی بود. این طور شد که بعد از بازنشستگی، بیشتر به کارهای بیمارستان اشتغال داشتم. و حدود ۵۰ سال کار پزشکی انجام داده ام. چه شد که بیمارستان شاهین فر را به دانشگاه آزاد واگذار کردید؟
تا زمانی که برایم مقدور بود، در بیمارستان فعالیت کردم. حدود ۱۵ سال پیش، چون سنم از ۸۰ سال گذشته بود، دیدم که توانایی عمل های بزرگ را ندارم. برای همین عمل جراحی را ترک کردم. بعد از این فکر کردم چه کنم که بیمارستان رشد خود را ادامه دهد؛ تصمیم گرفتم این مکان را به دانشگاه بدهم. چون دانشگاه مظهر رشد است. بعد از طرف دانشگاه آزاد چند مرتبه به سراغ من آمدند که این محل را به ما بدهید. من هم پس از کش و وقوس های زیاد، با آن ها موافقت کردم.

یک خاطره از دوران نوجوانی برایمان تعریف کنید.

خاطره ای که به ذهنم می رسد از خرافات و عقاید غلط در بحث درمان بیماری ها در زمان قدیم است، روزی با دو کودک کوچکتر از خودم سوار بر الاغی بودیم و یک کارگر آن را یدک می کشید، در کوچه پس کوچه های نوغان پیرزنی پیش آمد و گفت: ((آقا پسر برای تب دامنه (تیفوئید یا حصبه)) چه دارویی خوب است؟)) چون می گفتند از سوار سه پشته بر الاغ اگر سؤال کنید هر دارویی گفت برای بیمار خوب است اگر چه یک بچه خردسال باشد، در جواب گفتم ((جوشانده با شیرخشت)) چون هر موقع که تب می کردیم مادر بزرگ همین دارو را به ما می داد و خوب می شدیم.

سالها گذشت در سن نوجوانی از همان کوچه ها سوار بر اسب سیاهی می گذشتم، مرد جوانی پیش آمد جلو اسب را گرفت و پرسید ((برای بیمار سیاه سرفه چه دارویی خوب است؟)) در جواب گفتم ((شیر مادیان)) چون خودم قبلا به سیاه سرفه مبتلا شده بودم و شیر مادیان تجویز نموده بودند. پس از مدتی با جستجو در کاروان سراهای پایین خیابان که محل زوار بود مادیان پیدا شد که به زحمت شیر مختصری از او دوشیدند و به من دادند. چون سیر بیماری به پایان رسیده بود همزمان با خوردن شیر بهبود یافتم، در صورتی که اگر از روز اول هم این شیر را می خوردم اثری نداشت!! و این بود وضع طبابت در دوران قدیم برای مردم ساده دل که با همان اعتقادات بیماران را معالجه می کردند. که این روش در یونان باستان به عنوان یک روش درمان شناخته می شد و بعضی از این عقاید خرافی ایرانی ها هم از همین جا ایجاد شده بود.

دکتر محمد شاهین فر

متولد سال ۱۲۹۹ فارغ التحصیل از دانشکده پزشکی تهران. در سال ۱۳۲۴ به سمت دانشیار رشته کالبدشناسی آموزشگاه عالی بهداری مشهد انتخاب شد.

